

ועדות אתיקה לניסויים בבע"ח – למה ולמי זה טוב?

ד"ר יואב יקיר, DVM

יו"ר ועדת האתיקה, מ. החקלאות -

שה"מ ואגף הדייג

הכנס השנתי ה-31 למדעי הבקר והצאן

באיזו אווירה אנחנו פועלים?

קצת מהמדיה:

המכון הלאומי למחקר
במדעי החיות

**ניסויים
בבעלי חיים מצילים
חיי אדם?**

כנסו כנסו!

הרשבים
אתם רק שאתם לא מלכלכים את הידיים

בעלי חיים הם לא כלי מעבודה!

קונים רק מוצרים עם סמל הארנב!

הידעת?

 העמותה למען מדע מוסרי

הפיקוח על הניסויים בישראל אינו אפקטיבי, ובמידה

רבה הוא נעשה למראית עין בלבד.

מי האנשים שמאשרים ניסויים בבעלי חיים? מחשש לשיימינג המידע יישאר חסוי

עשרות חברי הוועדות למתן היתרים לעריכת ניסויים בבעלי חיים איימו כי יתפטרו מתפקידם מיידית, לאחר שהעמותה למען מדע מוסרי דרשה לקבל מידע הנוגע אליהם ■ בעקבות זאת, נדרש בית המשפט לשאלה אם ביוש ברשתות חברתיות נחשב "פגיעה בביטחוננו או שלומו של אדם"

שמור 5

אסרת גוימן | התראות במייל
13:12 | עדכן: 16.04.2019 06:32

אוליבייה פייסוסי

הפגנה למען זכויות בעלי חיים. למצולמים אין קשר לכתבה

מתוך מצעני מפלגות:

- "צמצום הניסויים רק למקום בו הוכח שהמחקר הוא לצורך הצלת חיים ואין לו חלופה מתאימה."
- "הקמת מערך אפקטיבי ואובייקטיבי לפיקוח על ניסויים בבעלי חיים..."
- "הגברת פיקוח על ניסויים בבעלי-חיים"

קצת מפירות הניסויים:

✓ חיסונים נגד מחלות (פוליו, חצבת.....)

✓ תרופות (אינסולין...)

✓ השתלת איברים

✓ מחקר רפואי

✓ מחקרים התנהגותיים

טיעונים להצדקת הניסויים בבעלי חיים

**ב-40 השנים האחרונות, כל זוכי פרס נובל
לפיזיולוגיה או לרפואה, למעט אחת,
ביססו את מחקרם על ניסויים בבעלי חיים.**

בשנת 1994 חוקקה כנסת ישראל את "חוק
צער בע"ח – ניסויים בבע"ח, התשנ"ד
(1994)" ובו הסדירה את המסגרת החוקית
לפקוח על עריכת מחקר בו יש צורך
להשתמש בבע"ח (מרמת בעלי חוליות).

החוק באחריות משרד הבריאות.

"חוק צער בע"ח – ניסויים בבע"ח, התשנ"ד (1994):"

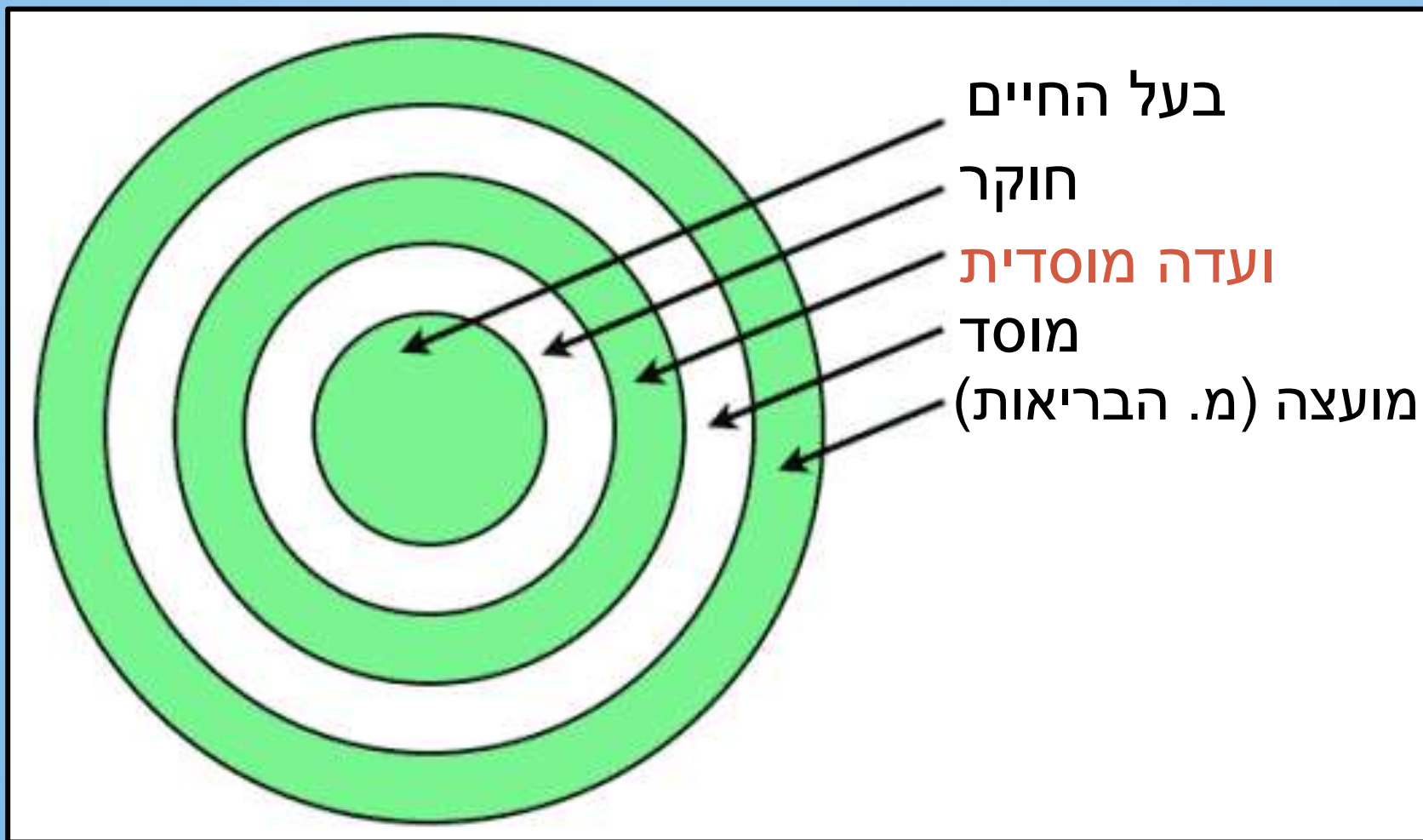
המועצה שמה לה למטרה לדאוג לרווחתם של בעלי החיים אשר יש בהם צורך למטרות מחקר המופיעות בחוק, תוך מזעור השימוש שלא לצורך בבעלי החיים במידה ואין אפשרות להשיג את מטרות המחקר בדרכים חלופיות סבירות.

• ניסוי מול תצפית

• 3 ה-Rים:

- הפחתה (Reduction)
- החלפה (Replacement)
- עידון (Refinement)

מעגלי האחריות ומחויבות כלפי בעלי החיים המשמשים לצרכי ניסוי בישראל

מתוקף החוק ולצורך יישומו הוקמו **ועדות אתיקה**
מוסדיות במשרדי ממשלה, מוסדות להשכלה גבוהה,
בתי חולים ועוד.

תפקיד הוועדות הוא לבחון בקשות לביצוע מחקרים
שבהם נעשה שימוש בבעלי חיים.

הוועדה, ע"פ שיקול דעתה, יכולה **לאשר**, **לדחות** או
לקבוע תנאים מגבילים לביצוע המחקר.

במשרד החקלאות פועלות שלוש ועדות:

1. מכון וולקני

2. שירותים וטרינריים (ועדה פנימית)

3. שה"מ ואגף הדייג

ועדות אלו משרתות את חוקרי משרד החקלאות על ענפיו השונים ומוסדות חיצוניים העוסקים במחקר שבמסגרתו נעשה שימוש בבעלי חיים.

מדוע על העוסקים במחקר לברך על קיומו של החוק?

למרות כל המגבלות שמטיל החוק על החוקרים, הוא מספק מסגרת חוקית וכתוצאה מזה גם הגנה משפטית לעוסקים במחקר.

אישור מחקר שבו נעשה שימוש בבעלי חיים:

• **אישור מדעי של מסגרת המחקר:** האם לקיום המחקר יש הצדקה מדעית?

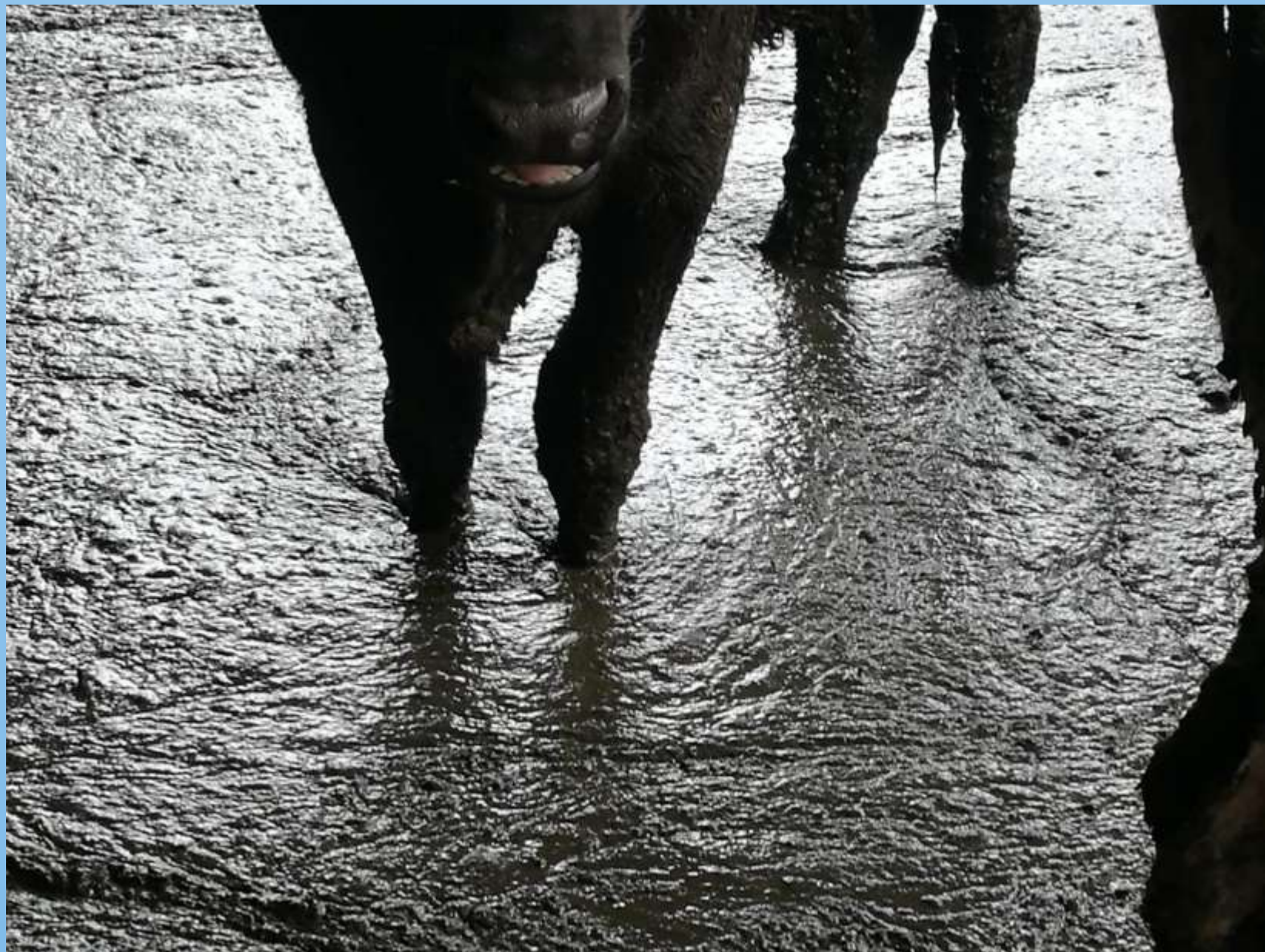
• **אישור אתי:** תפקיד הוועדה הוא לקבוע האם תכנית המחקר מקיימת את עקרונות החוק לגבי רווחת בעלי החיים.

• **אישור המתקן למחקר:** באחריות הווטרינר המפקח.

➤ ניסוי מול תצפית (מחקר ממשקי)

➤ בריאות הציבור

דוגמאות לניסויים ומחקרים:

✓ פיתוח ובחינת חומרים חדשים (תרופות, חומרי

הזנה, מכשור רפואי...)

✓ ניסויי הזנה

✓ תצפיות התנהגות

✓ בחינת קווים גנטיים

קיומו של תהליך סדור זה מספק
גושפנקא עבור החוקרים ושאר
המעורבים במחקר כנגד טענות של
גופים שונים המתנגדים לניסויים בבעלי
חיים.

APPROVED

לסיכום:

לצד החמלה שעלינו לחוש כלפי בעלי חיים
מכל המינים ולמנוע מהם סבל ולמרות קיום
החלופות, ההולכות ומתרבות, לשימוש
בבעלי החיים, ניסויים אלו הם עדיין הכרח
לקידום המדע.

תזונה רבה